

Lekcija 2 i 3

Šta bi ti učinio/učinila?

Preuzimamo odgovornost za svoje odluke

<p>Ova tabela sažima informacije koje su nastavniku potrebne u svrhu planiranja i izvođenja časa.</p> <p>Razvijanje sposobnosti odnosi se direktno na obrazovanje za demokratiju i ljudska prava.</p> <p>Cilj učenja pokazuje šta učenici znaju i razumiju.</p> <p>Zadatak (zadaci) koji se daju učenicima, uz metodu, važni su sastavni dijelovi procesa učenja.</p> <p>Kontrolni popis materijala predstavlja pomoć u pripremi časa.</p> <p>Raspored nastavniku omogućuje okvirno planiranje vremena.</p>	
Razvijanje sposobnosti	Sposobnosti za donošenje odluka i djelovanje: rješavanje dileme.
Cilj učenja	Kad rješavamo dilemu, donosimo različite odluke. Na taj način ostvarujemo svoje ljudsko pravo na slobodu. Preuzimanje odgovornosti podrazumijeva rješavanje dileme – skupljanje informacija, razmatranje posljedica, utvrđivanje prioriteta, donošenje odluka.
Zadaci za učenike	Učenici raspravljaju o konkretnim slučajevima suočavanja s dilemom i osvrću se na svoje lično iskustvo.
Materijali i sredstva	Radni materijali za učenike 2.1-2.4. Nastavni materijal 2.2. Stalac s papirom, flomasteri.
Metoda	Grupni rad.
Raspored	1. Nastavnik uvodi glavni zadatak jedinke. 10 min.
	2. Glavni zadatak: učenici raspravljaju o dilemama. 70 min.

Informacije

Preuzimanje odgovornosti u sekularnim demokratskim zajednicama ima konstruktivističku dimenziju: moramo naučiti preuzeti odgovornost u nekoj konkretnoj situaciji. Preuzimanje odgovornosti, kada smo suočeni s dilemom, često pod pritiskom vremena, vrlo je teško, no može se naučiti.

Glavni zadatak ove jedinke služi postizanju tog cilja. Učenici razmjenjuju stavove i raspravljaju o problemima i izboru prioriteta u konkretnoj situaciji suočavanja s dilemom. Preuzimanje odgovornosti je konkretna stvar pa se učenici bave s četiri situacije suočavanja s dilemom koje se sadržajno razlikuju (vidi radni materijal za učenike 2.3): preuzimanje odgovornosti za nešto za šta se neko drugi trebao pobrinuti, sukob odanosti nastavniku i prijatelju, sukob odanosti prijatelju i obaveza poštivanja zakona, odluka o tome da li podržati projekt uz nedovoljnu informisanost.

Učenici pripremaju izlaganja o svojim odabirima u kojima se moraju fokusirati na razloge (vidi Radni materijal za učenike 2.4). Kao podršku tim izlaganjima, nastavnik priprema list sa stalka s papirom, prilagođen na osnovu tog radnog materijala (vidi nastavni materijal 2.2).

Prošireni zadaci u obliku projekta pružaju nastavniku mogućnost da ocijeni nivo razvoja sposobnosti kod učenika (vidi 3. fazu u nastavku).

Opis lekcije

1. Nastavnik uvodi glavni zadatak jedinice

Svrha ovog zadatka jeste analizirati načine rješavanja dilema i kriterije koji se pritom koriste. U uslovima stvarnog života, odluke često moramo donositi u sekundi pa se kasnije često zbog njih kajemo, ako ih ne možemo ispraviti. U politici procesi donošenja odluka također su često povezani s dilemama i protivrječnim ciljevima.

U ovom glavnom zadatku učenici mogu korak po korak proučavati složeni proces donošenja odluke i osvrnuti se na odgovornost koju preuzimaju kada na ovaj ili onaj način rješavaju neku dilemu.

Trebali bi zabilježiti svoje odluke i razloge za njihovo donošenje na Radni materijal za učenike 2.4. Ako se ne mogu unutar grupe dogovoriti oko neke odluke, oba stajališta trebali bi zabilježiti i izložiti.

Učenici formiraju grupe od po četiri do šest učenika. Imenuju vođu grupe, onog koji izlaže dogovoreno te zapisničara koji je podrška učeniku koji izlaže. Raspravljaju o četiri dileme s radnog materijala za učenike 2.3 odabirom nekih pitanja i kriterija s popisa instrumenata (Radni materijal za učenike 2.2). Grupe mogu raspravljati i o drugim dilemama iz ličnog iskustva ili iz politike.

2. Glavni zadatak: učenici raspravljaju o dilemama

Učenici rade u grupama. Odgovorni su za svoj rad, uključujući i odluke koje se tiču odmora, domaćih zadaća, potrage za materijalima, itd.

3. Nastavnikove aktivnosti

Nastavnik prati rad učenika. Aktivnost učenika je prilika da nastavnik ocijeni nivo sposobnosti – saradnju i timski rad, upravljanje vremenom, razumijevanje dileme, nivo razmišljanja, analizu i političku procjenu.

Nastavnik im ne pomaže osim ako učenici ne zatraže pomoć; u tom slučaju nastavnik ne smije dati rješenje, već učenicima pomoći da pronađu pravi pristup.

Priprema 4. lekcije:

Nastavnik priprema niz od šest izlaganja (vidi nastavne materijale 2.2). Svako izlaganje je pripremljeno na zasebnom komadu papira sa stalka s papirom. Na četiri papira nastavnik upisuje naziv slučaja koji sadrži dilemu i alternativne mogućnosti.

Nastavnik prati rad učenika, a može ih i pitati kako napreduju. Ako im je zadatak težak i ako smatraju da se od njih previše traži, nastavnik bi se na to trebao osvrnuti u fazi rekapitulacije (lekcija 4, stepen 3).